

Verwerpers in het midden van de dracht

In de tweede helft van 2008 leek het of door Nederlandse en Belgische zeugenbedrijven een epidemie van verwerpen trok. Het waren vooral zeugen in het midden van de dracht die de vruchten verloren. Erg ziek waren ze er niet bij en een duidelijke oorzaak werd nooit gevonden. Om dat laatste te veranderen is in het najaar van 2009 een pilotproef opgezet.

In de tweede helft van 2009 waren er echter niet veel bedrijven waar zeugen verwierpen in het midden van de dracht. Wel zijn negen bedrijven doorgelicht om een beeld te krijgen van de mogelijke oorzaken. Allereerst is gezocht naar infectieuze oorzaken. In de onderzochte vruchten en nageboorten van de negen bedrijven zijn de volgende ziektekiemen in elk geval NIET gevonden: Abortus blauw virus, Parvo-virus, Chlamydia. Ook is gekeken of er aanwijzingen waren voor de aanwezigheid van Coxiella, de veroorzaker van Q-koorts bij geiten. Q-koorts komt bij varkens niet voor, maar in dergelijk onderzoek zal de GD altijd kijken of er aanwijzingen zijn dat Coxiella wel een rol speelt. Die aanwijzingen waren er gelukkig niet.

Bij gepaard bloedonderzoek van de zeugen op griep is gebleken dat op alle negen bedrijven de zeugen zeer veel antistoffen hadden aangemaakt tegen het type H3N2, op zes bedrijven ook tegen H1N1 en op één bedrijf tegen H1N2. Dat zegt op zichzelf nog niet zoveel, want op de meeste betrokken bedrijven werden zeugen geënt tegen griep. Op vijf bedrijven waren de antistoftiters bij een deel van de verwerpers sterk gestegen in de weken na het verwerpen, wat een aanwijzing is dat ze op dat moment griep doormaakten. Met andere woorden: griep bij de zeug als oorzaak van verwerpen kan niet worden weggestreept.

Andere oorzaken

Op de bedrijven zijn ook nog andere zaken waargenomen die (mede) het verwerpen in het midden van de dracht in de hand kunnen werken. In twee bedrijven was het zeer nauw bij de drachtige zeugen. Een hoog CO₂-gehalte kan schadelijk zijn voor ongeboren vruchten. Op vijf bedrijven bestond twijfel over de drinkwaterkwaliteit en in twee gevallen bleek uit onderzoek dat het wantrouwen

terecht was. Als drinkwater te veel bacteriën bevat kan bijvoorbeeld nitriet gevormd worden. Het effect daarvan op varkensvruchten is (nog) onbekend, maar bij laboratoriumdieren kan het resulteren in verwerpen.

Samengevat

Het afgelopen jaar is verwerpen in het midden van de dracht bij zeugen waarschijnlijk geen erg groot probleem geweest. Mogelijk heeft griep (mede) een rol gespeeld. Bij verwerpen moeten verder allerlei bedrijfsomstandigheden altijd grondig geïnventariseerd

worden. Niet alleen stalklimaat en drinkwaterkwaliteit, maar ook onrust rond voerstations en minder voor de hand liggende zaken zoals mogelijke vergiftigingen door verkeerd gebruikte wormmiddelen, bestrijdingsmiddelen of medicijnen.

